

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : สีแดงได้เคลือบสำหรับผลิตภัณฑ์สโตนแวร์

ชื่อผู้เขียน : นางสาวสายธาร ทองพร้อม

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต : สาขาวิชาเคมี

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์ ดร.ประศักดิ์ ถาวรยุดิการ์ต์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนะ แก้วกำเนิด	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โกศล สาระเวก	กรรมการ

บทคัดย่อ

ได้ศึกษาการเตรียมสีแดงได้เคลือบสำหรับผลิตภัณฑ์สโตนแวร์จากสารเคมีบางชนิดได้แก่ Fe_2O_3 , FeSO_4 , MnSO_4 และ Cr_2O_3 โดยนำสารเคมีดังกล่าวผสมรวมกับสารอื่น ๆ แล้วนำมาเผาจนมีโครงสร้างคงที่ จากการศึกษาอิทธิพลของอุณหภูมิและบรรยากาศการเผาที่มีผลต่อสีแดงได้เคลือบ พบว่าสีแดงได้เคลือบที่ให้ผลดีเมื่อใช้กับเคลือบโสมชนิดไลม์ เป็นสีแดงของ โครม-ทิน ซึ่งมีส่วนประกอบเป็น SnO_2 45.5 % , CaCO_3 28.4 % , SiO_2 20.5 % , $\text{Na}_2\text{B}_2\text{O}_4$ 4.5 % และ $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ 1.1 % โดยเผาส่วนผสมที่อุณหภูมิ 1250 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศออกซิเดชัน นอกจากนี้ได้ทำการวิเคราะห์ทางกายภาพสีแดง โครม-ทิน ที่เตรียมได้เปรียบเทียบกับสีแดงทางการค้า โดยใช้เอ็กซ์เรย์ดิฟแฟร็กโตมิเตอร์ พบว่ามีโครงสร้างเป็น ทิน-สฟีน จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณของ Cr_2O_3 โดยใช้อะตอมมิกแอบซอร์บชันสเปกโตรโฟโตมิเตอร์ และเอ็กซ์เรย์ฟลูออเรสเซนซ์สเปกโตรโฟโตมิเตอร์ พบว่าปริมาณของ Cr_2O_3 ในสีผงทางการค้าสีแดงเข้มเบอร์ 6006 มีมากกว่าสีแดงที่เตรียมได้ และจากการวิเคราะห์สเปกตรัมของสีแดง โครม-ทิน โดยใช้ดิฟฟิวส์รีแฟกเตนซ์สเปกโตรโฟโตมิเตอร์ พบว่าได้แบนด์ที่ 500-530 nm ซึ่งเป็นแบนด์ของโครเมียมไอออนที่เข้าร่วมตัวกับ ทิน-สฟีน ($\text{CaO} \cdot \text{SnO}_2 \cdot \text{SiO}_2$) และจากการศึกษาอินฟราเรดสเปกตรัมพบความถี่ของ $\nu(\text{Sn-O})$ ที่ 353 cm^{-1} ในสีทางการค้าและสีที่เตรียมได้

Thesis Title : Red Underglaze Pigment for Stoneware

Author : Miss Saitan Tongprom

M.S. : Chemistry

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr. Prasak	Thavornyutikarn	Chairman
Assoc. Prof. Dr. Kanchana	Keowkamnerd	Member
Assist. Prof. Dr. Kosol	Sarawek	Member

Abstract

The preparation of red underglaze pigment for stoneware from some chemical agents were studied. These chemicals are Fe_2O_3 , FeSO_4 , MnSO_4 and Cr_2O_3 . The afore-mentioned chemical agents were then mixed with other materials and then calcined until it has a stable structure. In addition, the influence of thermal and atmosphere which affected red underglaze pigment were studied. It was found that the red underglaze pigment had given a significantly satisfied results when used together with clear lime glaze. The best red pigment of chrome-tin consisted of 45.5% SnO_2 , 28.4% CaCO_3 , 20.5% SiO_2 , 4.5% $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7$ and 1.1% $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$, and calcined at 1250°C in oxidation atmosphere. Moreover, physical analysis of chrome-tin red and commercial red pigment were compared by X-ray diffractometer. It was found that the red underglaze pigment had tin-sphene structure. The quantitative analysis of Cr_2O_3 by using atomic absorption spectrophotometer and X-ray fluorescence spectrophotometer revealed that commercial red pigment no.6006 had more Cr_2O_3 than the prepared red pigment. Spectrum analysis of chrome-tin red pigment were done by using diffuse reflectance spectrophotometer and it revealed the band at 500-530 nm belongs to chromium-doped tin-sphene (CaO , SnO_2 , SiO_2). Infrared spectrum showed $\nu(\text{Sn-O})$ at 353 cm^{-1} in both commercial and the prepared pigment.